

**Wyrok z dnia 22 lutego 1994 r.
I PRN 5/94**

Dla wyłączenia prawa do odprawy pieniężnej na podstawie art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19 ze zm.) istotne jest, aby do dnia rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy doszło do zawarcia umowy przedwstępnej między pracownikiem a nowym zakładem pracy przejmującym w całości lub części mienie dotychczasowego zakładu, zawierającej przyrzeczenie nowego zatrudnienia, a nie jest istotne, czy do zawarcia tej umowy dojdzie z inicjatywy pracownika czy też nowego zakładu pracy.

Przewodniczący SSN: Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Walerian Sanetra.

Sąd Najwyższy przy udziale prokuratora Jana Szewczyka po rozpoznaniu w dniu 22 lutego 1994 r. sprawy z powództwa Krystyny N. przeciwko Kuratorium Oświaty we W. o odprawę pieniężną, na skutek rewizji nadzwyczajnej Ministra Sprawiedliwości od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 13 lipca 1993 r. [...]

o d d a ł rewizję nadzwyczajną

U z a s a d n i e n i e

Powódka Krystyna N. wniosła o zasądzenie od Kuratorium Oświaty we W. odprawy z art. 8 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19 ze zm.). Sąd Rejonowy-Sąd Pracy dla Wrocławia Śródmieścia wyrokiem z dnia 29 kwietnia 1993 r., oddalił powództwo. Sąd Rejonowy ustalił, że powódka była zatrudniona w Zespole Ekonomiczno-Administracyjnym Szkół W.-P.P. od dnia 28 stycznia 1991 r. do dnia 31 grudnia 1991 r. Placówka ta została zlikwidowana z dniem 1 stycznia 1992 r. Powódka znalazła zatrudnienie w Dzielnicowym Zespole Ekonomiczno-

Administracyjnym W.-S.M. i wniosła o rozwiązanie stosunku pracy w drodze porozumienia zakładów pracy, na co uzyskała zgodę i z dniem 1 stycznia 1992 r. podjęła pracę w nowym zakładzie pracy, który przejął nieodpłatnie sprzęt dotychczasowego zakładu. Sąd Rejonowy uznał, że w tej sytuacji dochodzona odprawa powódce nie przysługuje wobec regulacji art. 8 ust. 3 pkt 2 cyt. ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 13 lipca 1993 r., zmienił wyrok Sądu Rejonowego i zasądził na rzecz powódki odprawę w kwocie 4.032.000 zł z odsetkami. Sąd Wojewódzki uznał, że powódce przysługuje odprawa, gdyż do dnia rozwiązania stosunku pracy nie otrzymała propozycji zatrudnienia lecz sama uzyskała zatrudnienie i nawiązała stosunek pracy w innym zakładzie.

Wyrok ten zaskarżył rewizją nadzwyczajną Minister Sprawiedliwości zarzucając naruszenie art. 8 ust. 3 pkt 2 cyt. ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. i wnosząc o jego uchylenie oraz oddalenie rewizji powódki.

Minister Sprawiedliwości zarzucił, że nie można podzielić stanowiska Sądu Wojewódzkiego, iż powódka do dnia rozwiązania stosunku pracy nie otrzymała propozycji zatrudnienia w nowym zakładzie pracy. Pismem z dnia 4 grudnia 1991 r. zakład pracy zwrócił się bowiem o "przekazanie" powódki do pracy w związku z reorganizacją dotychczasowego zakładu pracy na co ten udzielił zgody. Zdaniem Ministra Sprawiedliwości powódka jedynie zgodziła się na wcześniejszą propozycję zatrudnienia w nowym zakładzie pracy, co wobec przejścia przez ten zakład pracy części mienia dotychczasowego zakładu, wyłącza jej prawo do odprawy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19 ze zm.) odprawa pieniężna nie przysługuje pracownikowi, który do dnia rozwiązania stosunku pracy przyjął propozycję zatrudnienia w zakładzie pracy przejmującym w całości lub części mienie dotychczas zatrudniającego go zakładu. Jak się wydaje u podłoża wykładni Sądu Wojewódzkiego leżał wypowiedziany w orzecznictwie pogląd, iż okoliczność, że pracownik skutkiem swojej zapobiegliwości znalazł sobie nową pracę, nie stoi na przeszkodzie ani uznaniu, że rozwiązanie stosunku pracy następuje z przyczyn leżących po stronie zakładu pracy, ani też że brak jest podstaw do uznania, iż stanowią one wyłączny powód

uzasadniający rozwiązanie stosunku pracy (wyrok z dnia 3 października 1990 r., I Pr 277/90, Sł. Prac. 1991 nr 6 str. 27, OSP 1991 z. 5 poz. 127). Pogląd ten był jednak wypowiedziany przed nowelizacją ustawy wprowadzającą aktualne brzmienie art. 8 ust. 3 pkt 2 i należy go uznać za nieaktualny w stanach faktycznych wypełniających przesłanki obecnego brzmienia przepisu. Należy przepis ten interpretować w powiązaniu z art. 23¹ § 2 k.p. wprowadzającym zasadę kontynuacji dotychczasowego stosunku pracy przy zmianie pracodawcy w przypadku przejęcia zakładu pracy w całości lub części. Ponieważ w warunkach działania art. 23¹ § 2 k.p. w ogóle nie dochodzi do rozwiązania stosunku pracy (a więc i tak nie występowałaby podstawowa przesłanka przedmiotowej odprawy) należy stwierdzić, że w art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. (w odróżnieniu od art. 23¹ § 2 k.p.) chodzi o sytuację, w której następuje jedynie przejęcie mienia dotychczasowego zakładu pracy, a nie przejęcie tego zakładu jako zorganizowanej całości. Podobieństwo sytuacji pozwala jednak na ustalenie rzeczywistej funkcji normy art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Chodzi o to, że pracownik w oparciu o przejęcie zakładu pracy (w całości lub części - art. 23¹ § 2 k.p.) lub przejęcie mienia zakładu pracy ma zapewnione kontynuowanie zatrudnienia, przy czym pewność w zakresie tej kontynuacji osiąga jeszcze przed rozwiązaniem dotychczasowego stosunku pracy. Należy uznać, że wobec bardzo dalekiego podobieństwa tych stanów faktycznych ustawodawca nie znalazł podstaw do różnicowania sytuacji prawnej pracowników w obu tych przypadkach, tak do siebie podobnych i trudnych do rozróżnienia. Dlatego nie można zbyt dużej wagi przywiązywać do użytego w art. 8 ust. 3 pkt 2 potocznego sformułowania, iż pracownik otrzymał od nowego zakładu pracy "propozycję zatrudnienia" w szczególności przez przeciwstawianie go do przypadku, w którym pracownik z własnej inicjatywy wyszukał sobie nową pracę. Także bowiem w tej drugiej sytuacji pracownik otrzymuje w potocznym tego słowa znaczeniu propozycję zatrudnienia w nowym zakładzie pracy. Jeżeli ją przyjmuje przed rozwiązaniem dotychczasowego stosunku pracy to zostaną spełnione przesłanki cyt. art. 8 ust. 3 pkt 2. Należy więc uznać, że dla wyłączenia prawa do odprawy pieniężnej na podstawie art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r., Nr 4, poz. 19 ze zm.) istotnym jest aby do dnia rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy doszło do zawarcia umowy przedwstępnej między pracownikiem a nowym zakładem pracy przejmującym w całości lub części mienie dotychczasowego zakładu

zawierającej przyrzeczenie nowego zatrudnienia, a nie jest istotne, czy do zawarcia tej umowy dojdzie z inicjatywy pracownika, czy też nowego zakładu pracy.

Wobec powyższego uznać trzeba, iż co do zasady rewizja nadzwyczajna słusznie zarzuca zaskarżonemu wyrokowi naruszenie prawa przez błędną wykładnię art. 8 ust. 3 pkt 2 cyt. ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r.

Powódka bowiem przed rozwiązaniem dotychczasowego stosunku pracy uzyskała prawnie skuteczną ofertę zatrudnienia w zakładzie pracy przejmującym mienie dotychczasowego zakładu, którą przyjęła.

Mimo to rewizja nadzwyczajna podlega oddaleniu, gdyż naruszenie prawa przez Sąd Wojewódzki nie można uznać za rażące. Omawiany przepis art. 8 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. ma bowiem niejednoznaczne brzmienie i nie był dotychczas w zakresie analizowanego sformułowania przedmiotem szerszej analizy orzecznictwa czy doktryny. Zaprezentowana przez Sąd Wojewódzki wykładnia jest oparta o potoczne znaczenie użytych w przepisie zwrotów i nie jest dotknięta błędem logicznego rozumowania. Sąd Najwyższy przyjmuje, co podziela skład rozpoznający niniejszą sprawę, iż z reguły nie można uznać, że naruszenie niejasnych przepisów prawa stanowi jego rażące naruszenie (wyrok z dnia 25 kwietnia 1991 r., I PRN 4/91, nie publikowany). W szczególności dotyczy to braku precyzji w unormowaniu wyłączenia prawa do odprawy pieniężnej w art. 8 ust. 3 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. (wyrok z dnia 6 stycznia 1993 r., I PRN 69/92 i wyrok z dnia 6 stycznia 1993 r., I PRN 67/92, nie publikowane). W ocenie stopnia, w jakim dane orzeczenie narusza prawo i przy kwalifikowaniu go jako rażące nie można przy tym pominąć tego, jakiego rodzaju uchybień dopuścił się sąd przy jego wydawaniu oraz czy dokonanej przez niego wykładni prawa i poczynionym kwalifikacjom prawnym można postawić zarzut, iż nastąpiły one z naruszeniem wymagań staranności i wbrew uznanym regułom rozumowań prawniczych (wyrok z dnia 6 stycznia 1993 r., I PRN 71/92 i wyrok z dnia 6 stycznia 1993 r., I PRN 65/92, nie publikowane). Z tego punktu widzenia naruszenie prawa przez zaskarżony wyrok nie może być uznane za rażące. Również z uwagi na skutek naruszenia prawa przez zaskarżony wyrok nie można mu przypisać cechy naruszenia "rażącego" (por. wyrok z dnia 2 marca 1993 r. I PRN 13/93, PiZS 1993 nr 5-6 s. 96). W wyniku zaskarżonego wyroku powódka otrzymała bowiem jednorazowe i stosunkowo niewielkie świadczenie pieniężne.

Wobec powyższego na zasadzie art. 421 § 1 k.p.c. rewizja nadzwyczajna podlegała oddaleniu.

=====